

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/199/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200184
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8820200184.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci navrhovateľa: I. W., L.. XX.XX.XXXX, J. C. XXX/XX, XXX XX D., zast.: Mgr. Peter Baran, advokát, Námestie SNP 538/16, 091 01 Stropkov, proti odporkyni: W. Q., L.. XX.XX.XXXX, J. B. XX/X, XXX XX G., za účasti: mal. I. W., L.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke - odporkyni, B. XX/X, XXX XX G., zast.: kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo E. L. P., o zapretie otcovstva, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3Pc/3/2020-60 zo dňa 24.2.2021, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Predmet konania.

1. Predmetom konania je návrh otca na zapretie otcovstva k dieťaťu.

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol cit.:

„I. Súd návrh zamietal.

II. Účastníkom sa náhrada trov konania nepriznáva.“

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že Okresný súd vo Vranove nad Topľou rozsudkom zo dňa 28.08.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.09.2018 zveril, resp. schválil rodičovskú dohodu v tom znení, že zveruje mal. I. W., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky (odporkyne W. Q.) a otec (navrhovateľ I. W.) sa zaväzuje platením výživného na mal. syna po 70,- euro mesačne k rukám matky Z tohto spisu súd mal za nepochybne preukázané, že v tomto súdnom konaní navrhovateľ I. W. za účasti svojho právneho zástupcu bez akýchkoľvek pochybností uznal, že je otcom mal. I. W., nar. XX.XX.XXXX a medzi navrhovateľom I. W. a odporkyňou W. Q. došlo k uzavretiu rodičovskej dohody, ktorú súd schválil s tým, že účastníci sa vzdali práva odvolania proti všetkým výrokom rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť jeho doručením. Vzhľadom na vyššie uvedené mal za preukázané, že návrh navrhovateľa I. W., ktorý podal na Okresný súd vo Vranove nad Topľou dňa 22.01.2020 na zapretie otcovstva k mal. I. W., nar. XX.XX.XXXX je účelový a bezdôvodný. Svedkyňa E. K., potvrdila skutočnosť, že asi po uplynutí jedného roka od 17.03.2016 začal navrhovateľ I. W. žiť v spoločnej domácnosti s W. Q. - odporkyňou v G. v sociálnom byte. Je v záujme mal. dieťaťa návrh navrhovateľa zamietnuť a nie je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie krvnou skúškou DNA, nakoľko samotný navrhovateľ I. W. sa do podania návrhu na zapretie otcovstva správal ako otec, určitú dobu žil aj v spoločnej domácnosti s týmto mal. dieťaťom a jeho matkou, bez akýchkoľvek námietok súhlasil a uzavrel rodičovskú dohodu ohľadom úpravy styku, zverenia do výchovy a výšky výživného k mal. dieťaťu.

4 Poukázal na ust. § 94 Zákona o rodine.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu účastníkovi náhradu trov nepriznal.

Obsah odvolania

6. Proti rozsudku podal odvolanie otec podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), taktiež z dôvodu podľa § 62 ods. 1 CMP, pretože súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci. Navrhol,

aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrhu na zapretie otcovstva vyhovel, prípadne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedol, že za účelom preukázania skutočnosti, že navrhovateľ nie je otcom maloletého dieťaťa súdu prvej inštancie navrhol vykonať znalecké dokazovanie niekoľkokrát. Znalecké dokazovanie navrhoval vykonať aj kolízny opatrovník. Znalecké dokazovanie pritom nepochybne mohlo objasniť rozhodujúcu skutočnosť, a síce, či navrhovateľ je alebo nie je otcom maloletého I. W.. Akákoľvek pochybnosť o opodstatnenosti znaleckého dokazovania preto nie je a ani nemohla byť na mieste. Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku nepodáva žiadne argumenty, ktoré by spochybňovali dôvodnosť návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania. Súd iba poukazuje na doterajší život navrhovateľa a odporkyne a tiež na predchádzajúce súdne konania týkajúce sa maloletého dieťaťa. Tieto skutočnosti však nijako nevylučujú (a dokonca ani nespochybňujú) to, že znaleckým dokazovaním mohlo byť preukázané, že navrhovateľ nie je otcom maloletého I. W., čo by malo rozhodujúci význam pre meritórne rozhodnutie súdu a v zmysle ust. § 93 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. tak mohlo dôjsť k úspešnému zapretiu otcovstva. Nemožno sa v žiadnom prípade stotožniť s konštatovaním súdu prvej inštancie, že je v záujme maloletého návrh zamietnuť a nie je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. V záujme maloletého je naopak vedieť, kto sú jeho rodičia a tomu určite nezodpovedá zamietnutie návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania bez náležitého vysvetlenia nedôvodnosti znaleckého dokazovania. O to viac, keď takýto návrh na znalecké dokazovanie predložil súdu prvej inštancie aj samotný kolízny opatrovník maloletého dieťaťa.

7. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. CMP, preskúmal napadnuté rozhodnutie v jeho napadnutých častiach podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

9. Podľa § 93, ods. 14 Zákona o rodine, muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do troch rokov odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa; táto lehota sa neskončí pred uplynutím troch rokov od narodenia dieťaťa.

10. Súd prvej inštancie zamietnutie návrhu na zapretie otcovstva odôvodnil všeobecne s poukazom na záujem dieťaťa, bez jeho konkretizácie. Mal za to, že nie je namieste nariadenie znaleckého dokazovania, keďže navrhovateľ sa do podania návrhu správal ako otec, určitú dobu žil v spoločnej domácnosti s ním a jeho matkou, v konaniach o výživné nepopieral otcovstvo. Otec v odvolaní namieta tento záver súdu ako nedostatočný. Ako to vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia, otec dieťaťa, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením má zákonné právo do troch rokov veku dieťaťa pred súdom otcovstvo zaprieť. Zároveň musí byť splnená hmotnoprávna podmienka, že je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa. Zákon nešpecifikuje, z akého dôvodu by to malo byť vylúčené, staršie komentáre uvádzajú, že do úvahy prichádzajú dva dôvody - buď preto, že vôbec s matkou dieťaťa nesúložil v dobe rozhodujúcej pre narodenie dieťaťa, alebo preto, že hoci v tejto dobe s matkou súložil, je vylúčené, aby sploditeľom dieťaťa bol on (napr. pre biologickú neschopnosť splodiť dieťa). Nestačí pochybnosť o pravdivosti vyhlásenia alebo vedomosť o tom, že v uvedenej dobe s matkou súložilo viacero mužov. Súd musí mať niektorú z týchto okolností za preukázanú. Dnes tento výklad stráca na význame, keďže otcovstvo sa v súdnom konaní zisťuje a preukazuje testami DNA, ktoré dokážu s vysokou pravdepodobnosťou (často až hraničiacou s istotou) potvrdiť alebo vylúčiť otcovstvo konkrétneho muža. (PAVELKOVÁ, Bronislava. § 93 [Zapretie otcovstva uznaného rodičmi]. In: PAVELKOVÁ, Bronislava. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 554.) Je potrebné prisvedčiť odvolateľovi, že súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania. Tak ako to uvádza komentár Zákona o rodine, v súčasnosti je vďaka DNA testovaniu oveľa jednoduchšie potvrdiť, resp. vylúčiť otcovstvo takmer so 100% istotou. Nie je dôvod, aby tomu nemalo byť tak v prejednávanej príhode. Súd poukázal na to, že zapretie otcovstva nie je v záujme maloletého dieťaťa. Návrh na zapretie otcovstva bol podaný v zákonnej zapieracej lehote troch rokov od narodenia dieťaťa. Dieťa bolo právoplatne zverené do osobnej starostlivosti matky, pričom zapísaný otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu. V čase rozhodovania súdu rodičia nežili v spoločnej domácnosti (28.8.2018). Z doposiaľ vykonaného dokazovania sa javí, že styk dieťaťa so zapísaným otcom neprebíhal a teda nevytvorilo sa medzi nimi citové puto. Z uvedených skutočností možno bezpochyby uzavrieť, že v danom prípade nie je celkom zjavne neprospešné pre dieťa poznať, či jeho skutočným otcom je zapísaný otec. Výsledok testu DNA, v ktorom sa definitívne potvrdí alebo vylúči otcovstvo zapísaného otca k dieťaťu môže pozitívne ovplyvniť vzťahy medzi matkou, dieťaťom a zapísaným otcom v prípade potvrdenia otcovstva. V prípade

vylúčenia otcovstva zapísaného otca by táto skutočnosť stimulovala matku k označeniu muža, ktorý je pravdepodobne otcom dieťaťa. Je záujmom dieťaťa poznať svojich biologických rodičov. Toto právo dieťaťa vystupuje do popredia aj z dôvodu, že nie je preukázané, aby malo dieťa vytvorené blízke citové väzby so zapísaným otcom, ktoré by boli v prípade vylúčenia jeho otcovstva pretrhnuté.

11. Keďže súd nevykonával dokazovanie so zameraním sa na zistenie a dôsledné posúdenie skutočného stavu, odvolací súd zrušil rozsudok spolu s výrokom o trovách konania postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP a vec vrátil súd prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1, 2 CSP).

12. Po vrátení veci je úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania z odboru DNA za účelom potvrdenia, resp. vylúčenia otcovstva navrhovateľa. Následne súd rozhodne o návrhu v súlade s ust. § 93, ods. 1 Zákona o rodine.

13. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o trovách prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 :0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).